

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Bjørnsletta skole

Vurdering for læring på Bjørnsletta skole

Helhetlig vurderingspraksis

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Bjørnsletta skole

Hvem er vi?

Siv Lande, rektor

Janne Hurum, lærer 9. trinn

Agenda

- Kort presentasjon av Bjørnsletta skole
- Gjennomgang av vårt helhetlige vurderingssystem
 - en oversikt
 - begrunnelser for praksisen
 - vårt syn på læring og vurdering
 - VFL i praksis
- Hvordan har vi fått til endring?
 - Hvordan har vi kommet dit vi er i dag?
 - utfordringer og erfaringer
- Kilder til inspirasjon

Oslo kommune
Utdanningsetaten

Bjørnsletta skole

Bjørnsletta skole

Fakta

- Bydel Ullern
- Ca. 180 elever
- 16 lærerårsverk (20 lærere)
- Byomfattende spesialgruppe
- Rektor og assisterende rektor
- Gode resultater

Vårt helhetlige vurderingssystem – en oversikt:

- Vi deler skoleåret inn i fire perioder
- Vi skiller klart mellom øveperioder og prøveperioder
- Vi skiller klart mellom kunnskap og kompetanse
- Vi skiller klart mellom underveis- og sluttvurdering
- VFL er mer enn vurdering - en læringsfilosofi og et elevsyn
- VFL griper inn i alle sider av skolehverdagen
- Vi holder oss strengt til vurderingsforskriften
- Vi bruker karakterer kun ved terminoppgjør
- Vi fokuserer på faglig samarbeid og utvikling
- Alt vi gjør, gjør vi for å fremme læring.

Skoleåret på Bjørnsletta:

- August – oktober: Øveperiode
 - » Ingen karakterer
 - » Vurdering for læring
- Oktober: Midtveisvurdering
 - » Bruk av IUP (Fronter-verktøy)
 - » Ingen karakterer
 - » Måloppnåelse og vekstpunkter
- Oktober – desember: Øveperiode
- Januar: Halvårsvurdering med karakter
- Vårsemesteret deles inn på samme måte

Opplæringsloven: Vurdering har 2 motstridende formål: Underveis- og sluttvurdering

- **Vurdering av læring**
 - Sluttvurdering
 - Kompetanse
 - Sertifisering
 - Godkjenning
 - Standpunktkarakterer
 - Eksamen
 - **Eleven sees opp mot kompetansemål**
- Symbol: **Dommerkappen**

- **Vurdering for læring**
 - Coach/ trener
 - Veiledning
 - Fokus på læring
 - Hva er bra, og hva kan bli bedre?
 - Hvordan kan man jobbe for å forbedre egen læring?
 - Underveisvurdering
- Eleven sees i forhold til egne evner og utviklingspotensiale**
- Symbol: **Trenercapsen**

Eller sett på en annen måte:

Underveisvurdering	Underveisvurdering	Sluttvurdering
For læring	Av → for læring	Av læring
Vurdering som har til hensikt å forbedre elevens kompetanse og som er integrert i læringsprosessen	Vurdering som har til hensikt å beskrive elevens kompetanse i fag på ulike tidspunkt, som grunnlag for forbedring i faget	Vurdering som har til hensikt å gi informasjon om elevens kompetanse ved avslutning av opplæringen i et fag

Kilde: UiA (<http://www.skolebibliotek.uia.no/skolebibliotekressurser/vurdering-for-laering-nytt-nettsted>)

Vi vurderer kompetanse

- Kunnskaper er noe vi har og noe vi kan tilegne oss i læringsprosessen
 - gloser, gangetabellen, historiske fakta
- Kompetanse er å vise at man kan bruke kunnskaper og ferdigheter
 - en snekker kombinerer mange kunnskaper og ferdigheter når han bygger et hus
 - en skiskytter kan bruke alle sine innøvde ferdigheter og kunnskaper, f.eks om smøring, løype, snøforhold, treningsforhold, gå raskt på ski og skyte på blink i en "prøve": konkurransen

Utdanningsdirektoratet:

- **Alle elever helt fra 1. trinn har rett til**
 - å få vite hva som er målene for opplæringen, både kompetansemålene i læreplanene og læringsmål som er utviklet på den enkelte skole
 - å få vite hva det blir lagt vekt på i vurderingen
 - å få begrunnet informasjon om sin kompetanse i fag og hvordan de ligger an i orden og i oppførsel
 - å få informasjon om hva de må mestre for å bli bedre i faget
 - å vurdere egen kompetanse, eget arbeid og egen faglig utvikling

Videre: **Underveisvurdering skal....**

- **ha læring og utvikling som mål.** Det betyr at den skal gi eleven informasjon som de kan bruke i eget læringsarbeid underveis i opplæringen
- **være løpende og systematisk.** Det betyr at elever har krav på jevnlige vurderinger av den faglige utviklingen sin og av orden og oppførsel. Vurderingsarbeidet skal ikke være tilfeldig og skal følges opp.
- **være et grunnlag for å tilpasse opplæringen.** Det betyr at elevene har krav på å få vite hva de mestrer og hva de må få til bedre for å øke kompetansen sin.

U.Dir brosjyre: Vurdering på ungdomstrinnet og i videregående opplæring

Hva betyr dette for vår vurderingspraksis?

- Vi følger forskriften nøye.
 - Det skal være tydelige mål for alle aktiviteter
 - Elevene skal vite når de vurderes og hva de vurderes etter
 - Det defineres vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse som elevene gjøres kjent med
 - Vi fokuserer på fremovermeldinger
 - Vi summerer ikke vurderinger
 - Vi skiller på øve- og prøveperioder slik at elevene kan prøve og feile når de øver
 - Elevene får tilbakemelding knyttet til kjennetegnene og fremovermeldinger som kan hjelpe dem til å forbedre seg.

Elevene får vite mål for læringsarbeidet

Kompetansemål → Læringsmål

Læringsarbeid – vi følger læringsløyfa (øveperiode)

Elevene får utdelt kriterier og kjennetegn på måloppnåelse (øveperiode)

Test av kompetanse (prøveperiode)

Tilbakemelding og fremovermelding (øveperiode)

Midtveisvurdering (IUP)

Utviklingsamtaler (speed-dating)

Arbeid i klasserommet

- Vi planlegger for læring, ikke for aktivitet!
- Læringspartnere
 - Elevene er på skolen for å lære, men like viktig er det å hjelpe andre til å lære (Fritt etter Roald Jensen)
- No hands
- Gode eksempler – examples of excellence/ modellering
- Gode oppsummeringer
 - 3-2-1, thumbs up
- Gode tilbakemeldinger
 - Two stars and a wish, Målskive, Utkryssing/utfylling av skjema med kjennetegn på måloppnåelse

Hvordan har vi fått til praksisendringer?

- Tydelig organisering av prosjektet - tid og ansvarsfordeling
- Forankring i personalet
- Ledelsen aktivt med – pådriver og tilrettelegger
- Bruk av alle fora internt
- Vært aktive utad
- Involvert så mange ansatte som mulig
- Fokuserert og prioritert VFL – på kursfronten, i fellestid, på team
- Stille krav, oppmuntre og sette på dagsordenen
- Erfaringsdeling
- Bruk av eksterne ressurspersoner
- Deling og spredning av faglitteratur

Hvilke utfordringer har vi møtt?

- Motstand mot endringer hos lærere
- Frykt for merarbeid
- Tidsklemme
- Bølgedaler i prosjektutviklingen
- Utfordrende diskusjoner

Hvordan ser vi endringer?

- Forholdet mellom lærere og elever har endret seg
- Praksis er endret
- Elevene stiller andre spørsmål
- Elevene krever mål, kjennetegn, kriterier, fremovermeldinger
- Fokus på læring

Diskusjoner har brakt oss videre

- Hvordan lærer elevene best?
- Hvordan formulerer vi gode mål?
- Hvordan sjekker vi at målene er nådd?
- Lav – middels - høy måloppnåelse?
- Refleksjon/ diskusjon om forh. *kompetanse* og *kvalitet*
- Er det noen fag som er "for spesielle"?
- Hvordan kan god vurdering bidra til bedre tilpasset opplæring?
- Vi bruker læringspartnere – hvorfor er det bra?
- Hva er gode spørsmål?
 - Åpne – som stimulerer til refleksjon –oppfølgingsspørsmål....
 - "My favourite NO"

Faglig begrunnelse

- John Hattie ("Visible Learning"): Det viktigste er at elevene vet
 - hvor de er
 - hvor de skal
 - hva som er neste skritt
- Henning Fjørtoft (NTNU): "Baklengs planlegging"
 - Ta utgangspunkt i kompetansemål ved opplæringens slutt. Hva må jeg som engelsklærer gjøre på 8. trinn – 9. trinn – for at eleven skal være der i 10.?
 - Og hvordan kan jeg vurdere det?

Karakterer?

- Dylan Wiliam viser til forskning på vurdering med og uten karakter:
 - læringseffekten av vurdering med bare karakter er 0
 - Læringseffekten av vurdering med karakter og kommentarer 0
 - Læringseffekten av vurdering med feedback og "feedforward" + 30 %!
- Bjørnsletta skole gir bare karakterer til halvårsvurderingen!
 - Hva sier elevene?
 - Hvilke erfaringer har lærerne?

Råd fra Dylan Wiliam:

- *Del læringsmål med elevene, slik at de kan "overvåke" egen læring*
- *Fortell elevene at læring handler om trening – at det ikke er noen som ikke kan lære (men noen må øve mer enn andre! "when students think they can't get smarter, they are likely to devote their energy to avoiding failure")*
- *Gi elevene en oppskrift de kan bruke i framtiden i stedet for en oversikt over tidligere feil.*

Vi er inspirert av

- Lov og forskrift!
- Elin Bonde og Roald Jensen
- Thomas Nordahl
- Gordon Stobart
- Black and Wiliam: *Inside the Black Box*
 - <http://www.nuffieldfoundation.org/assessment-reform-group>
- John Hattie: *Visible Learning*
- UTDANNINGSDIREKTORATETS HJEMMESIDE, [VFL](#)
- Dale og Wærness: *Vurdering og læring i en elevaktiv skole*
- Tveit, Sverre (red): *Elevvurdering i skolen. Grunnlag for kulturrendring* -
- Elisabeth Thompson, principal, McLeod elementary school, Edmonton, Alberta, Canada
- Trude Slemmen: *Vurdering for læring i klasserommet*
- Shirley Clarke: *Formative assessment in the Secondary Classroom*
www.shirleyclarke-education.org
- Henning Fjørtoft: *Effektiv planlegging og vurdering*
- Kurs, samlinger, **erfaringsdeling, diskusjoner**

